

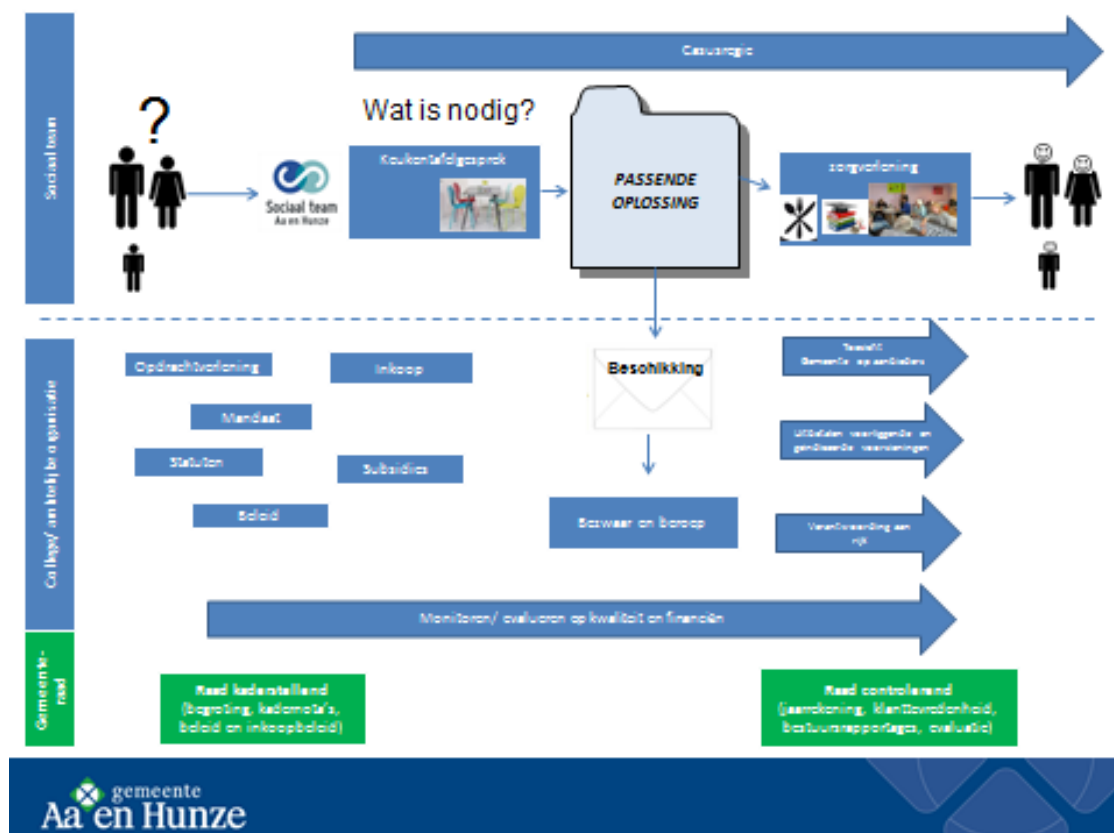
Sturing en monitoring op 1 juli 2018

De notitie 'Samen maak je de route!' vormt de basis voor de wijze waarop we binnen het sociaal domein willen gaan denken, organiseren en doen. Het geeft richting aan de doorontwikkeling. In de notitie 'Samen aan het stuur!' is de filosofie beschreven die richting geeft aan de wijze waarop we als gemeente regie voeren, sturen en monitoren op de doorontwikkeling van het brede sociaal domein.

Met ingang van 1 juli 2018 speelt de stichting Attenta een belangrijke rol in het sociaal domein. Zij voert gemeentelijke taken uit en is een essentieel onderdeel van de doorontwikkeling van het sociaal domein. Het is een complexe opgave om grip te krijgen op de doorontwikkeling van het sociaal domein. De komende jaren gaan we met elkaar aan de slag om het monitoren en sturen in het sociaal domein verder door te ontwikkelen.

Dit betekent uiteraard niet dat we op 1 juli bij '0' beginnen. We hebben al veel instrumenten en gegevens om te sturen en te monitoren. De doorontwikkeling hiervan gaat in lijn met 'Samen aan het stuur!' plaatsvinden.

Het onderstaande plaatje geeft weer wat de sturingsinstrumenten van college/ambtelijke organisatie en gemeenteraad in het brede sociaal domein zijn.

De sturingsmogelijkheden van het college en de raad hebben we verdeeld in twee groepen, enerzijds de sturingsmogelijkheden op stichting Attenta en anderzijds de sturingsmogelijkheden sociaal domein breed.

Stichting Attenta

Opdrachtverlening

Het startdocument stichting beschrijft de eerste opdracht aan de stichting. Het bevat de contouren voor de wijze waarop de stichting uitvoering gaat geven aan haar taken. Dit startdocument/eerste opdrachtformulering is door de gemeenteraad vastgesteld.

De eerste opdrachtformulering is vertaald naar een eerste begroting van de stichting. Deze maakt onderdeel uit van de subsidiebeschikking aan Attenta. Daarnaast is er, met 'Samen maak je de route!' en 'Samen aan het stuur!' als basis, in de subsidiebeschikking vastgelegd welke informatie Attenta vanaf 1 juli minimaal moet leveren aan de gemeente (monitoringsafspraken). Ook zijn er afspraken opgenomen over de verantwoording van de subsidie.

Bovenstaande biedt de gemeente mogelijkheid om enerzijds samen met Attenta en andere partners te gaan werken aan de transformatie van het sociaal domein, en anderzijds te gaan sturen op de uitvoering van de opdracht door de stichting. Het college kan zowel inhoudelijk (bijstellen/aanscherpen/uitbreiden/inperken opdracht) als financieel (meer of minder financiële middelen beschikbaar stellen) sturen op de ontwikkeling van de stichting.

Statuten

De statuten vormen de oprichtingsakte van de stichting. Hierin wordt de wijze van besturen van de stichting en de verhouding tussen stichting en gemeente geregeld. Voor wat betreft de verhouding tussen stichting en gemeente zijn de volgende artikelen relevant:

- De stichting heeft ten doel het beleid van de gemeente t.a.v. het Sociaal Domein uit te voeren.(art. 3)
- De directeur(bestuurder) wordt door of na goedkeuring van het college aangesteld of ontslagen. (art. 6)
- De leden van de Raad van Toezicht wordt benoemd door of na goedkeuring van het college (art. 10)
- De directeur(bestuurder) wordt benoemd voor een periode van 4 jaar en dat geldt ook voor de leden van de Raad van Toezicht (artt. 6 en 10). Het college heeft de benoeming van de eerste directeur(bestuurder)bekrachtigd voor de duur van een jaar. Zodat de Raad van Toezicht de benoeming voor langere tijd kan bekrachtigen.
- Een aantal besluiten van de directeur(bestuurder) moet worden goedgekeurd door de gemeente, zoals samenwerking met of oprichten van andere rechtspersonen en overeenkomsten m.b.t. registergoederen of borgstelling (art. 8)
- Er wordt een formele overlegstructuur gecreëerd tussen directeur(bestuurder), Raad van toezicht en gemeente (artt. 8 en 12)
- Belangrijke financiële en beleidsmatige besluiten van de directeur(bestuurder) moeten worden goedgekeurd door de Raad van Toezicht (art. 12)

- Een huishoudelijk reglement mag niet strijdig zijn met de statuten en moet worden goedgekeurd door de Raad van Toezicht. (art.15)
- De Raad van Toezicht kan de statuten wijzigen alleen na goedkeuring door de gemeente (art.18), dat geldt ook voor ontbinding van de stichting (art.19)

Attenta kan bijvoorbeeld niet zelfstandig besluiten dat ze ook voor een andere gemeente taken gaat uitvoeren of dat ze commerciële activiteiten gaat ontplooiën.

Mandaat

De stichting werkt onder mandaat van het college. Mandaat is de bevoegdheid om in naam van een ander te handelen, maar zonder de daarbij horende verantwoordelijkheid. Bij mandateren worden geen bevoegdheden overgedragen. De mandaatgever (in dit geval het college) blijft zelf bevoegd. De inhoud en grenzen van het mandaat zijn in het mandaatbesluit vastgelegd.

Stichting Attenta werkt in een politieke context en de gemeente blijft eindverantwoordelijk en dient een breder belang. Het volgende artikel regelt daarom wanneer de mandaathouder goedkeuring van het college of een vertegenwoordiger van het college nodig heeft.

De mandaathouder draagt er zorg voor dat er goedkeuring door het college of een vertegenwoordiger van het college wordt gegeven vóórdat een gemandateerde bevoegdheid uitgeoefend wordt, indien:

- de uitoefening van de gemandateerde bevoegdheid politiek, bestuurlijk of anderszins gevoelig kan worden aangemerkt;
- de aangelegenheid tot kritische berichtgeving in de media heeft geleid dan wel in verband met de aard van de aangelegenheid redelijkerwijs moet worden aangenomen dat dit zal gebeuren.

In zware casuïstiek gaan regelmatig ook vraagstukken spelen die tot mogelijke spanning leiden tussen de individuele casus en het maatschappelijk belang. Dit soort vraagstukken bevinden zich op het snijvlak waar stichting Attenta en een gemeente vooral gezamenlijk moeten optrekken om tot de juiste belangenafweging te komen. Stel dat zich bijv. een situatie voordoet waarin een medewerker van stichting Attenta ‘naast’ de inwoner blijft staan en daarbij de veiligheid van de omgeving uit het oog verliest dan kan de gemeente, in het uitzonderlijke geval, besluiten de bevoegdheid zelf uit te oefenen of het mandaat in te trekken.

Financiën

De gemeenteraad stelt de gemeentelijke begroting vast, hierin zijn de gelden voor de stichting opgenomen. In de bestuursrapportages en de jaarstukken wordt gerapporteerd. In de

transformatiefase delen niet alleen cijfers maar ook ervaringen in de verantwoording aan de gemeenteraad. Vanuit de herijking van het planning en controlcyclus onderzoeken we hoe we de huidige planning- en controlcyclus en de inhoud van de stukken meer kunnen laten aansluiten op de wijze waarop we als gemeente willen sturen.

Als gemeente kopen we de zorg in en doen we de betalingen. Dit biedt ook inzicht in het verloop van de budgetten. Dit geeft sturingsinformatie voor de gesprekken die we met aanbieders en met Attenta voeren.

Bezwaar en beroep

Inwoners kunnen bij de gemeente in bezwaar/beroep gaan tegen besluiten die de stichting namens de gemeente genomen heeft. Dit biedt de gemeente belangrijke sturingsinformatie. Bijvoorbeeld omdat het aantal bezwaar-en beroepszaken toeneemt of omdat er een toename is van het aantal gegrond verklaarde bezwaarschriften. Nadere analyse en gesprekken met Attenta moeten dan uitwijzen wat de oorzaak is en hoe hier op gestuurd kan worden.

Sociaal domein breed

Naast stichting Attenta heeft de gemeente vele andere samenwerkingspartners in het sociaal domein. Hierbij kan worden gedacht aan de gecontracteerde zorgaanbieders, welzijnsorganisatie maar ook de dorpsinitiatieven en verenigingen. De gemeente blijft zorg en ondersteuning inkopen/subsidiëren. Stichting Attenta kan gebruik maken van dit aanbod. In het startdocument van de stichting hebben we deze samenwerkingspartners verdeeld in:

- **Eigen omgeving;**
De omgeving van de inwoner, zoals familie, burens vrienden collega's, enz.
Waarmee contacten zijn en waarbinnen informatie/advies en ondersteuning te verkrijgen is, zodat de inwoner zichzelf kan redden.
- **Voorliggend veld**
Alle voorzieningen en activiteiten die vrij toegankelijk zijn, al dan niet met een eigen bijdrage (zonder indicatie): Te denken valt aan: stichting Attenta, huisarts, maaltijdvoorziening, kinderopvang, sportclubs, activiteiten dorpshuis, trainingen/cursussen, etc.
- **Geïndiceerde zorg**
Zorg en ondersteuning die gegeven kan worden op basis van een beschikking van de gemeente. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen individuele voorzieningen en collectieve voorzieningen.

Het college en de raad hebben verschillende sturingsinstrumenten richting deze samenwerkingspartners.

Beleid en verordeningen

De gemeenteraad stelt beleid en verordeningen vast. Hiermee kan zij zowel op proces (draagvlak, zorgvuldig proces etc.) als op inhoud (integraliteit, beoogde maatschappelijke effecten etc.) sturen.

Inkoop en subsidie

Door middel van inkoop is de mate van sturingsmogelijkheden hoog voor het college. Voordat de wijze van inkoop wordt beschreven zal het college kaders (uitgangspunten) meegeven. Ook zal er door middel van een marktconsultatie informatie worden opgehaald bij zorgaanbieders. De definitieve aanbestedingsdocumenten worden pas na vaststelling van het college gepubliceerd. De huidige zorgovereenkomsten (geïndiceerde zorg) zijn gezamenlijk met vijf gemeenten in Noord en Midden Drenthe (NMD; gemeente Aa en Hunze, Assen, Midden Drenthe, Noordenveld en Tynaarlo) afgesloten en eindigen eind 2019. Eind 2018 zullen de eerste voorbereidingen starten voor Europese aanbesteding voor de overeenkomsten vanaf 2020. De vijf colleges zullen kaders vaststellen waarbinnen de overeenkomsten afgesloten moeten worden.

Gedurende de overeenkomst kan er door het college ook gestuurd worden op de kwaliteit. In het Drents kwaliteitskader staan kwaliteitsafspraken vastgelegd waaraan zorgaanbieders moeten voldoen. Het Drents kwaliteitskader maakt onderdeel uit van de aanbesteding. Vanuit het contractteam NMD wordt er toegezien op de naleving van deze afspraken. Dit zijn we als gemeente verplicht vanuit de taak Wmo toezicht bij gecontracteerde zorgaanbieders Wmo. Zorgaanbieders worden steekproefsgewijs geïnspecteerd. Vanuit het contractteam NMD wordt naast de verplichte toezichtstaak ook zorgaanbieders bezocht op basis van signalen, naast gecontracteerde Wmo aanbieders ook jeugdzorgaanbieders en Pgb aanbieders. Door middel van deze inspecties kan er gestuurd worden op de kwaliteit van de zorg. De inspecties zijn gericht op het gezamenlijk verbeteren van de kwaliteit en niet om af te rekenen. Indien tijdens de inspectie blijkt dat de kwaliteit van de zorg onvoldoende is, kan het college maatregelen opleggen aan de zorgaanbieder. Dit kan variëren van aanpassingen de documentatie tot het opleggen van een tijdelijke cliëntenstop of sluiting van een locatie. Dergelijke maatregelen zullen in afstemming met de vier andere colleges worden opgelegd.

Naast de inkooprelatie heeft de gemeente ook samenwerkingspartners op basis van een subsidierelatie. De mate waarin je kunt sturen in een subsidierelatie is afhankelijk van de afspraken die worden gemaakt in de subsidiebeschikking en de eventuele uitvoeringsovereenkomst.

Een ontwikkelopdracht vanuit de sturingsfilosofie is het herzien van het subsidiebeleid op de nieuwe manier van denken, organiseren en doen. Ook de huidige uitvoeringsovereenkomsten zullen in dat kader moeten worden bekeken en mogelijk worden aangepast.

Monitoring

Als gemeente voeren we op dit moment meerdere monitoren uit, zowel output (cijfers) als outcome (maatschappelijke effect) gericht. De gemeente voert op dit moment de verplichte monitoren van het rijk uit met daarnaast aantal aanvullende monitoren. Er is dus al veel informatie beschikbaar. Het in samenhang duiden van de beschikbare informatie vraagt nog een doorontwikkeling.

Verplichte monitoring	Doel van de monitor
Monitor sociaal domein "Waar staat je gemeente.nl"	Schetst een beeld van het sociaal domein tov andere gemeenten in NL.
Clïëntervaringsonderzoek WMO	Meting tav de kwaliteit van de zorg bij inwoners
Clïëntervaringsonderzoek Jeugdzorg	Meting tav de kwaliteit van de zorg bij inwoners
Kwaliteitsmanagement NMD (o.a. toezichtstaken Wmo)	Toetsing op de kwaliteit van de gecontracteerde zorg

Overige monitoring	Doel van de monitor
Workload Sociaal Team	In beeld brengen van de werkvoorraad van het sociaal team
Workload Back Office	In beeld brengen van de werkvoorraad WMO consulenten voorzieningen
NMD Jeugdmonitor	Geeft een beeld van de jeugdzorg in Drenthe. Oa. In-uitstroom/ op en afschaling in IVN.
HMC (hulpmiddelen)	Overzicht van maandfacturen gereduceerd tot de kostenposten
Contractmanagement NMD	Omzetcijfers NMD
Kwaliteitsmanagement NMD	Naast verplichte toezichhoudende taken Wmo worden er ook kwaliteitsonderzoeken uitgevoerd bij zorgaanbieder (ZIN & PGB) op basis van signalen. Zowel Wmo als Jeugd.
Armoede monitor	Inzage in de armoede op gemeente niveau
Jaarverslag leerplicht	Jaarlijks monitoring ten aanzien van leerplicht
Losse overzichten	Losse overzichten die ad hoc worden opgevraagd bv contactgegevens aanbieders voor accountant. Overzicht niet betaald facturen. Overzicht herindicaties, etc.

Een van de verplichte monitoren is "Waarstaatjegemeente.nl". De VNG beheert en ontwikkelt de site, die laat voor alle Nederlandse gemeenten aan de hand van thema's zien waar ze staan op het gebied van onderwerpen waar gemeenten mee bezig zijn. Denk hierbij onder andere aan jeugdhulp, financiën en duurzaamheid. Over het algemeen zijn de gegevens uit deze monitor output gericht.

Jaarlijks worden ook cliëntervaringsonderzoeken Wmo en jeugd uitgevoerd. Deze cliënttevredenheidsonderzoeken geven de beleving weer van onze inwoners over de zorg die zij hebben ontvangen. Deze gegevens zijn met name outcome gericht.

De komende jaren wordt het monitoren en sturen op het sociaal domein verder doorontwikkeld. Het streven is om op 1 oktober 2018 een nulmeting in de monitoring van de nieuwe manier van werken te gaan uitvoeren. Voor de zomer 2019 zal een eerste presentatie van de uitkomsten worden gegeven. De beweging waar we tijdens de doorontwikkeling op gaan sturen zijn onder andere:

- Eigen regie van de inwoner;

- Meer inzetten op preventie en vroegsignalering;
- Licht waar kan, zwaar waar nodig;
- Versterken van het voorliggend veld.

Adviesraad sociaal domein

De adviesraad Sociaal Domein kan het college gevraagd en ongevraagd advies geven. De Adviesraad adviseert vanuit het perspectief van het algemeen maatschappelijk belang. Bij de ontwikkeling van beleid wordt de adviesraad meegenomen en actief geïnformeerd. Het college neemt adviezen van de adviesraad sociaal domein mee in haar overwegingen.

Informatierecht

De gemeenteraad kan te allen tijde informatie vragen over het sociaal domein. Daarnaast informeert het college de gemeenteraad actief op het moment dat daar aanleiding toe is.